

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

SAYI : B.08.0.BHM.0.06.01/
KONU : Bilgi Edinme Hakkı

30/05/2005

GENELGE
2005/43

İlgi : a) 24 Ekim 2003 gün ve 25269 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu

b) 27 Nisan 2004 gün ve 25445 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilâtının; 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun uygulanmasında, inceleme-soruşturma raporlarının talebi karşısında tereddüde düştükleri tespit edilmiştir. Bu tereddütlerin giderilmesi için aşağıdaki hususlara riayet edilmesi ve gerekli özenin gösterilmesi gerekmektedir.

Başvuru sahibinin;

1. Hakkında verilen şikâyet dilekçesinin bir örneği,
2. Dilekçeye istinaden alınan inceleme ve soruşturma olurunun sayı ve tarihi,
3. inceleme sonuç raporunun bir örneğinin vb.

ile ilgili talepleri karşısında

"Devlet sırrına ilişkin bilgi veya belgeler, ülkenin ekonomik çıkarlarına, istibbarata, idari soruşturma, adli soruşturma ve kovuşturmayla ilişkin bilgi veya belgeler, bu kanun kapsamı dışındadır" şeklinde ilgili şahsa cevap verildiği, böyle bir cevap yazısının yanında 4982 sayılı Kanun'un 12'nci ve Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğin 18'inci maddesi gereği **red gerekçesinin ayrıntılı olarak ve 4982 sayılı Kanunu'nun 16,17,18,19 ve 20'nci maddelerinin hangi fıkra yada bendinde yer alan istisnalarına girdiğinin gerekçeli olarak ilgili şahsa bildirilmesi gerekmektedir.**

Ayrıca belirtilen kanun ve yönetmelik kapsamında başvuru sahiplerine verilecek cevabî yazılarda aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi ve gerekli özenin gösterilmesi gerekmektedir:

a) Talep edilen bilgi ve belgelerin kayıtlarda bulunmadığı ve başvuru ile ilgili işlem yapılamadığı kastediliyorsa, yasanın 7/3'ncü maddesi ve mezkur Yönetmeliğin 17'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan *"istenilen bilgi veya belge, başvuru yapılan kurum ve kuruluşun başka bir yerde bulunuyorsa, başvuru dilekçesi veya formu bu kurum ve kuruluşun bilgi edinme birimine gönderilir ve durum ilgiliye bildirilir."* hükmü gereğince başvuru dilekçesi veya formu bilgi ve belgenin bulunduğu kurum ve kuruluşun bilgi edinme birimine gönderilmeli ve dilekçe veya formun hangi kurum veya kuruluşa iletildiği ilgiliye bildirilmelidir.

b) Yasanın 7/2'nci maddesi ve mezkur yönetmeliğin 12'nci maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan "*Kurum ve kuruluşlar; ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapılacak başvurular ile tekemmül etmemiş bir işleme ilişkin bilgi veya belge için yapılacak başvurulara olumsuz cevap verebilirler*" hükmü doğrultusunda yapılan bir başvurunun ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için veya tekemmül etmemiş bir işleme ilişkin bilgi veya belge için yapılmış bir başvuru olup olmadığı titizlikle değerlendirilmeli, böyle bir durum söz konusuysa başvuru sahibine bildirilmelidir.

c) Yönetmeliğin 12'nci maddesinin 3'ncü bendi gereğince, talep edilen bilgi ve belgelerin belli bir tarihte açıklanacağı, duyurulacağı önceden belirtilmiş olup, zamanından önce açıklanması halinde kamu yararını zedeleyecek veya kişisel menfaat temin etmek için kullanılacak türden bilgi ve belgeler olup olmadığına dikkat edilmeli, böyle bir durum varsa ilgiliye iletilmelidir.

d) Bir başvuruya red cevabı verilirken, reddin 4982 sayılı Kanun'un ve söz konusu yönetmeliğin hangi maddesinin, varsa hangi fıkrasının veya bendinin hükmüne göre yapıldığının gerekçeli bir şekilde başvuru sahibine izahı hususunda daha dikkatli olunmalıdır.

b) Talep edilen ön inceleme raporunun hâlen sürmekte olan bir idari soruşturma ve soruşturma konusunun kişilerin Özel hayatı ile ilgili olup olmadığı ve raporda kişilerin hayatını ya da güvenliğini tehlikeye sokacak bir bilgi bulunup bulunmadığı kontrol edilmeli, şayet bu türden bilgiler bulunursa başvuru sahibine bu hususlar belirtilerek olumsuz cevap verilmelidir.

c) Kurum ve kuruluşların kendilerine yapılan başvuru 4982 sayılı Kanunun 11'nci maddesine göre kural olarak 15 iş günü içinde cevaplamak zorunda oldukları yine anılan Kanun'un 12'nci maddesi ile Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğin 18 ve 23'ncü maddeleri gereğince başvurunun reddedilmesi hâlinde de red gerekçesi ile buna karşı yapılabilecek başvuru yolları ve sürelerinin 15 iş günü içinde başvuru sahibine bildirilmesinin gerektiği ve kamu görevlilerinin ihmali veya kusurlu davranışları nedeniyle başvurunun süresi içinde cevaplandırılmamasının kurumun cevap verme yükümlülüğünü ortadan kaldırmadığı, yasa ve yönetmelik esaslarına uygun hareket edilmediği takdirde başvuru sahibinin;

Kurumun veya bağlı bulunduğu Bakanlığın en üst amirine 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 29'uncü maddesi uyarınca şikâyetle bulunabileceği,

Ayrıca idari yargıda dava açabileceği hususlarının da unutulmaması gerekmektedir.

g) Müşteki konumundaki kişilerin şikâyetlerine dayalı olarak açılmış olan disiplin soruşturmaları sonucunda düzenlenen soruşturma raporunda getirilen disiplin tekliflerine istinaden uygulanan disiplin cezalarının, şikâyetçi başvuru sahibinin talep ettiği bilgilerden şikâyetçi olunan ilgililer hakkında hangi işlemin yapıldığı başvuru sahibine bildirilmelidir.

Ancak müfettiş raporlarında yasanın 19'ncü ve yönetmeliğin 30'ncü maddelerinde belirtilen hususların bulunması hâlinde başvurunun olumsuz cevaplanması gerekmektedir.

Talep edilen bilgi veya belgelerde, gizlilik dereceli veya açıklanması yasaklanan bilgiler ile açıklanabilir nitelikte olanlar birlikte bulunuyor ve bunlar birbirlerinden ayrılabilir ise yasanın 9'ncü ve yönetmeliğin 21'nci maddeleri uyarınca gizlilik dereceli veya açıklanması yasaklanan bilgi ve belgeler ayıklanarak çıkarıldıktan sonra geri kalan bilgi veya belgeler başvuranın bilgisine sunulmalı ve ayırma gerekçesi de başvurana yazılı olarak bildirilmelidir. Ayrıca, talep edilen bilgi ve belgelerde; açıklanması veya zamanından önce kişilerin özel hayatına açıkça haksız müdahale sorunu doğuracak, kişilerin veya soruşturmayı yürüten görevlilerin hayatını veya güvenliğini tehlikeye sokacak, soruşturmanın güvenliğini tehlikeye düşürecek, gizli kalması gereken bilgi kaynağının açığa çıkmasına neden olacak veya soruşturmaya ilişkin benzer bilgi ve bilgi kaynaklarının temin edilmesini güçleştirecek nitelik taşıyan soruşturma bilgi ve belgeleri birlikte bulunuyorsa ve bunların birbirlerinden ayrılmaları mümkün ise ayıklanarak çıkarıldıktan sonra, ancak kalanının başvuru sahibinin erişimine açılacağı hususu göz önünde tutulmalıdır.

Gereğini rica ederim.

Doç. Dr. Hüseyin Çelik
Milli Eğitim Bakanı